

OKRESNÁ PROKURATÚRA GALANTA
Hlavná ulica 987/25, 924 29 Galanta 1

Číslo: 1 Pv 92/24/2202-70
EEČ: 2-17-1093-2024

Galanta 20.06.2024

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. **XXXXX**

Trestný čin: zločin: sexuálne násilie podľa § 200 odsek 1, odsek 2 písmeno b
Trestného zákona

Rozhodol: prokurátor Okresnej prokuratúry Galanta

Podľa § 215 odsek 1 písmeno e Trestného poriadku **zastavujem** trestné stíhanie
obvineného:

XXXXX

dátum narodenia: XXXXX

miesto narodenia: XXXXX

rodné priezvisko: XXXXX

trvalé bydlisko: XXXXX

väzba: áno (od 03.03.2024, ÚVV a ÚVTOS Nitra)

mladistvý

ktorý je trestne stíhaný pre trestný čin:

- zločin: sexuálne násilie podľa § 200 odsek 1, odsek 2 písmeno b Trestného zákona

štádium: dokonaný trestný čin

forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci

na tom skutkovom základe, že:

ako brat poškodených od presne nezisteného času minimálne od mája roku 2023 do 03.03.2024 v čase keď sa maloleté J. T., nar. XXXXX a B. T., nar. XXXXX zdržiavali doma na adrese XXXXX, XXXXX využívajúc neprítomnosť rodičov uvedomujúc si svoju vlastnú fyzickú prevahu pod hrozbou faciek ako aj samotnými fackami, nútil maloletú J.T. nar. XXXXX k orálnemu styku, ku ktorému malo dôjsť minimálne dvakrát v izbe, kde spávajú všetci súrodenci na adrese XXXXX, XXXXX, kedy jej on jazykom lízal jej vonkajšie pohlavné rozmnožovacie orgány ako aj prsia a bradavky, čo by sekundárne pohlavné znaky a zároveň od nej vyžadoval, aby ona orálne uspokojila jeho, čo aj urobila, dôsledkom čoho ju napínalo a zvracala a zároveň ju minimálne raz prinútil k análnemu styku, ktorý bol pre ňu bolestivý a vyústil do krvácania z análneho otvoru a maloletú B.T., nar. XXXXX prinútil minimálne dvakrát k orálnemu styku, kedy jej minimálne raz lízal jej vonkajšie pohlavné rozmnožovacie orgány a bradavky ako sekundárne pohlavné znaky a nútil ju aby aj ona orálne

uspokojila jeho a keď nechcela, mala mu aspoň rukou vyhoniť, obtierali sa spolu telami a bozkávali,

pretože obvinený mladistvý nebol v čase činu pre nepričetnosť trestne zodpovedný.

Odôvodnenie:

Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ v Galante, Odboru kriminálnej polície, Galanta (ďalej tiež ako „vyšetrovateľ PZ“ v príslušnom gramatickom tvare) ČVS: ORP-95/2-VYS-GA-2024 zo dňa 04.03.2024 bolo podľa ustanovenia § 199 odsek 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie a súčasne podľa § 206 odsek 1, odsek 2 Trestného poriadku vznesené obvinenie osobe ml. XXXXX (ďalej tiež ako „obvinený mladistvý“ v príslušnom gramatickom tvare) za zločin sexuálneho násillia podľa § 200 odsek 1, odsek 2 písmeno b) Trestného zákona s poukazom na § 139 odsek 1 písmeno a), písmeno c) Trestného zákona na tom skutkovom základe, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Preskúmaním na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu som dospel k záveru, že v predmetnej trestnej veci je opodstatnené a dôvodné zastavenie trestného stíhania obvineného ml. XXXXX podľa § 215 odsek 1 písmeno e) Trestného poriadku.

V priebehu prípravného konania boli v súlade s predmetom dokazovania vykonané viaceré osobné ako aj listinné dôkazy, ktoré vo vzájomnej zhode dostatočne preukazujú, že predmetný skutok sa stal, tento je trestným činom a tohto sa dopustil obvinený ml. XXXXX. Dôvodnosť trestného stíhania obvineného ml. XXXXX vyplýva z doposiaľ zadovážených a nateraz obvineného usvedčujúcich dôkazov, najmä z okolností vyplývajúcich z výsluchu maloletej poškodenej J. T., nar. XXXXX, ktorá popísala sexuálne konanie svojho brata, ktorého sa voči nej mal dopúšťať, pričom bez náznakov pochybnosti verbalizovala, že obvinený mladistvý ju mal nútiť k aj násillím – bitím. Obe maloleté poškodené sa priznali svojim učiteľkám v škole, že medzi nimi a ich bratom XXXXX dochádzalo k rôznym sexuálnym praktikám. Svedkyne XXXXX a XXXXX (učiteľky maloletých poškodených) potvrdili tieto skutočnosti v rámci svojich výsluchov. Z výsluchu XXXXX vyplýva, že posledné dve soboty vo februári 2024 nerobil so sestrami nič, a to preto, lebo bol doma ich otec. Poukazujem tiež na zabezpečené listinné dôkazy a realizovaný znalecký úkon.

Obvinený ml. XXXXX využil svoje zákonné právo a odmietol vypovedať.

Z výsluchu svedkyne - poškodenej maloletej J. T., nar. XXXXX vyplýva, okrem iného, že jedenkrát došlo k orálnemu styku medzi ňou a jej bratom XXXXX, nar. XXXXX, ktorý ju k tomu nútil, pričom jej bola táto skutočnosť nepríjemná, napínalo ju a zvracala, zároveň maloletá uviedla, že jedenkrát na nej proti jej vôli vykonal XXXXX, nar. XXXXX, análny styk, ktorý ju bolel, kričala pri tom a z análneho otvoru jej tiekla aj krv, maloletá počas výsluchu na bábike opakovane znázornila, že brat XXXXX, nar. XXXXX, jej lízal vagínu aj prsia, k orálnemu styku, análnemu styku a lízaniu vagíny a bradaviek malo dôjsť podľa jej vyjadrenia dávno, pričom vždy sa tak malo diať v ich dome. Maloletá J. T., nar. XXXXX, ďalej uviedla, že o týchto veciach sa rodičom nezdôverila, nezdôverila sa ani svojim kamarátkam v škole, ale o uvedenej skutočnosti povedala pani učiteľke, že XXXXX, nar. XXXXX, jej povedal, že

to nemá nikomu hovoriť, maloletá ďalej uviedla, že jej vzťah s bratom nepovažuje za dobrý, brat sa k nej správa zle, čo upresnila, že ju fackuje, z akého dôvodu, nevedela uviesť, niekedy ju bije po celom tele, dáva jej facky otvorenou dlaňou, bije ju rúčkou od mopu po zadku. (Vzhľadom na sluchové postihnutie ako aj bližšie nešpecifikovanú mentálnu retardáciu neboli podrobnejšie zistené všetky okolnosti, ako, kedy sa tak dialo pričom s postupom času maloletá strácala pozornosť, výsluch musel byť prerušený, nakoľko maloletá prestala spolupracovať s tlmočnicou.)

Svedkyňa- poškodená maloletá B.T., nar. XXXXX, využila svoje zákonné právo a odmietla vypovedať.

Svedkyňa - poškodená XXXXX ako súdom ustanovená opatrovníčka maloletých dievčat, vo svojej výpovedi uviedla, že o skutku má informácie zistené len prostredníctvom trestného konania a vyplývajúce zo spisového materiálu, preto sa ku skutku nijakým spôsobom vyjadriť nevie, nakoľko nebola svedkom a vie sa vyjadriť len k výsledkom dokazovania.

Svedkyňa XXXXX vo svojej výpovedi uviedla, že je matkou maloletých detí. Ku skutku uviedla, že nevie o tom, že by malo dochádzať k sexuálnemu násiliu či zneužívaniu, nie je si toho vedomá, jej syn XXXXX nemal od koho takéto správanie prevziať, nemyslí si, že je zlý chlapec. Menovaná ďalej uviedla, že je nezamestnaná, poberá prídavky, jej manžel pracuje v spoločnosti XXXXX, kde má denné a poobedné smeny, v prípade denných smien vykonáva prácu aj počas víkendu od 05:00 hod.do 13:00 hod., počas víkendu zvykne ona nakupovať v Tesco, pričom doba počas ktorej je mimo domu je od 15 minút do 40 minút, v tom čase sú deti samé doma, samotný XXXXX poslednú dobu – asi pol roka pomáha svojim známym a zároveň u nich aj prespáva, deje sa tak približne dva týždne do mesiaca, predtým však býval XXXXX bežne doma, XXXXX začal navštevovať psychiatricku MUDr. XXXXX pred troma rokmi, avšak už ju nenavštevuje asi rok z dôvodu, že má byť vyliečený, psychiatricky sa začal liečiť z dôvodu agresívneho správania v škole, kedy búchal so stoličkou, lavicou, bol fyzicky agresívny na spolužiakov, ale rovnako tak mali byť agresívni spolužiaci na neho, XXXXX, nar. XXXXX, ďalej uviedla, že jej dcéra J. T., nar. XXXXX, je taktiež psychiatrický pacient a lieči sa ambulantne rovnako u pani MUDr. XXXXX, diagnózu u oboch svojich detí nepozná, avšak vie, že berú lieky na utlmenie agresivity. Čo sa týka usporiadania domu, majú jednu izbu, jednu kuchyňu, chodbu, kúpeľňu a toaletu. Súrodenci spia v jednej izbe na oddelených posteliach a rodičia spia na posteli v kuchyni.

Svedkyňa XXXXX vo svojej výpovedi uviedla, že pracuje ako učiteľka XXXXX, že je to škola pre sluchovo postihnutých žiakov s mentálnym postihnutím. Minulý rok bola triedna učiteľka obom dievčatám a to J. T., nar. XXXXX a B. T., nar. XXXXX, dievčatá sú spolu v jednej triede lebo je málo detí, už minulý rok, nevie presne kedy to bolo, sa s J. T., nar. XXXXX rozprávala, že čo robieva doma ako trávi čas, zvyčajne v pondelok sa rozprávajú, čo robia deti cez víkend, vtedy jej maloletá J. T., nar. XXXXX, rozprávala, že jeden chlapec, nepovedala, že kto, len ukázala fľašu a ukazovala fľašou medzi svoje nohy, vtedy začala ukazovať škaredé neslušné posunky a škaredo rozprávať a používala slová ako „piča, koko“, lebo nevedela to presne vysloviť, ukazovala rukami dlaň na zovretú päť, neviem odkiaľ to mala, či sa tak doma rozprávajú v rodine, oni takéto slová a posunky nepoužívajú, rozprávala, že čo bolo doma, tak zrejme to má z rodiny, vtedy to ani ona nerozoberala, tak si

myslela, že to asi J. T., nar. XXXXX iba niekde videla a hovorí o tom, potom v januári 2024 dňa 22.01.2024, bol pondelok, prišla maloletá B. T., nar. XXXXX, za ňou a žalovala na svoju sestru J. T., nar. XXXXX, že doma a ukázala, že J. T., nar. XXXXX, ako keby niekto k sebe opakovane priťahoval, čo pochopila tak, že mala doma sex, resp. pomer s niekým, tak sa jej opýtala, že s kým a ona povedala XXXXX, nechápali najprv, že kto to je, pýtala sa jej, či je to veľký chlapec alebo malý chlapec, že kto to je, nechápala, lebo nepočujúce deti zle vyslovujú slová, po tomto prišla za ňou J. T., nar. XXXXX a ona jej povedala, že toto je nepekné, že to je škaredý posunok takto ukazovať, vysvetlila jej, že keď mama a tata sa milujú, tak sa ľúbia, a to je iný posunok, že má ukazovať, že sa ľúbia, na to jej J. T., nar. XXXXX, povedala, že náhodou videla ako mama a tata sa milovali v posteli, potom sa jej opýtala, že čo ešte doma robili a J. T., nar. XXXXX, jej ešte povedala, že čo ona robila ešte s chlapcom, ukázala, že ona bola v ľahu a povedala, že XXXXX ju nútil k orálnemu sexu, povedala, že keď mala orálny sex tak ju z toho napínalo a bolo jej zle, opýtala som jej, že ako často ju nútil a na to J. T., nar. XXXXX, povedala, že 7-8 krát a potom už bola ticho, pýtala sa jej, či o tom vedia jej rodičia a povedala, že o tom nevedia, pýtala sa jej, že prečo to nepovedala rodičom a povedala, že tata ju zbije, potom jej povedala - ukázala, že XXXXX ju nútil, aby ona masturbovala aby sa on vzrušil, potom jej J. T., nar. XXXXX, povedala, že aj jej sestra B. T. mala takúto skúsenosť. XXXXX, nar. XXXXX, ďalej uviedla, že v utorok ona nebola v škole ale hneď v stredu zobrala J. T., nar. XXXXX, za riaditeľkou školy aby povedala pravdu riaditeľke, že aby si riaditeľka nemyslela, že ona si to vymyslela, povedala jej aby povedala aj pani riaditeľke, že čo robili doma s tým chlapcom, potom J. T., nar. XXXXX povedala pani riaditeľke posunkami, že mali doma sex a aj orálny sex, potom riaditeľka poprosila pani sestričku aby s maloletou išla na vyšetrovňu aby skontrolovali, či mala pohlavný styk alebo nemala, odviezli maloletú J. T., nar. XXXXX, na vyšetrovňu v škole a tam zdravotná sestra skontrolovala, či mala pohlavný styk, zistila, že nemala, zdravotná sestra sa potom pýtala maloletej, že ako sa volajú jej súrodenci, že s kým býva v dome, vtedy povedala, že XXXXX, XXXXX, XXXXX a ešte nejakého súrodenca, sestrička vytiahla jej zdravotnú kartu a zistila, že má 7 súrodencov, sestrička jej ukázala mená a maloletá J. T., nar. XXXXX, ukázala na XXXXX a povedala XXXXX, vtedy pochopili, že ona iba zle vyslovuje a myslela tým XXXXX brata, potom spolu s pani asistentkou zobrali aj maloletú B. T., nar. XXXXX, do inej triedy aby ostatné deti neboli prítomné a pýtali sa jej, že s kým býva v dome, na papieri mali napísané mená jej súrodencov XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX a ešte jedno meno ale tá je už dospelá a nebýva s nimi, povedala, že v dome žijú len 4 jej súrodenci a jej rodičia, sú to XXXXX, XXXXX, XXXXX a XXXXX ale že mama povedala, že XXXXXi je vo väzení, pýtali sa jej, že čo robia doma a B. T., nar. XXXXX, bola ticho, bála sa, povedala jej, že nech sa nebojí, že ona to nikomu nepovie, potom neskôr povedala, že aj ona bola s chlapcom, bola vyzlečená ale mala nohavičky a aj XXXXX mal slipy, stáli a maznali sa, bozkávali sa na telo, povedala, že ju nútil fajčiť ho, potom maloletej ukázali zoznam a maloletá im ukázala na zozname, že to bol XXXXX, potom už ďalej nechcela hovoriť, potom ešte povedala, že XXXXX jej lízal pošvu, že ju nútil mu chytať úd a pohybovať ním a keď nechcela tak dostala facku, bála sa, tak preto to robila, ona toto všetko iba ukazovala, ona nevedela o tom hovoriť, bavíme sa s deťmi v posunkovej reči a teda ona síce povie, že hovorila ale maloletá B. T., nar. XXXXX to ukazovala posunkami, potom vo februári 2024 bola J. T., nar. XXXXX, doma lebo bola chorá, v škole bola len jej sestra B. T., nar. XXXXX, ale keď J. T., nar. XXXXX prišla po chorobe do školy, hneď jej povedala, že mala zase doma sex s XXXXX, bolo to asi 9-teho februára v

piatok lebo do školy prišla v pondelok 12-teho, maloletá jej povedala, že mama išla do školy pre sestru a ona bola sama doma s XXXXX, XXXXX ju zobral von na drevenú latrínu, tam jej dolu nohavičky a ukázala, že zozadu mali sex a povedala, že ju bolel zadok, potom povedala, že mali s XXXXX v posteli aj orálny sex, ale nepovedala, že v ktorý deň presne, potom sa jej opýtala, že kde bola mama a J. T., nar. XXXXX, jej na to povedala, že mama nebola doma a otec bol v robote, sestra bola v škole a brat XXXXX bol tiež v škole, potom povedala, že aj ona to už chce, bola v škole v pondelok po tej chorobe taká bláznivá, hyperaktívna, bola taká divoká asi jej mama doma zle dáva lieky, potom už vo štvrtok ukazovala a predvádzala sa, lízala pravítko a dávala si ho do úst, cmúľala ceruzku, lízala celé leporelo, potom hrýzla kúsky papierov, od tej doby už bolo ticho, XXXXX ďalej uviedla, že celú vec oznámili neskôr preto, lebo najprv si mysleli, že si to J. T., nar. XXXXX, vymýšľa ale keď už to rozprávala druhý krát, že ako sa to stalo a čo ako bolo, tak podali oznámenie.

Svedkyňa XXXXX vo svojej výpovedi uviedla, že pracuje ako asistentka učiteľa na XXXXXj, čo je škola pre sluchovo postihnutých žiakov aj žiakov s mentálnym postihnutím maloleté dievčatá J. T., nar. XXXXX a B. T., nar. XXXXX, pozná už 4 roky, maloletá J. T., nar. XXXXX, bola vždy bláznivá, maloletá B. T., nar. XXXXX, je tiež bláznivá ale je kludnejšia ako J. T., nar. XXXXX, tá je až hyperaktívna, bolo to niekedy minulý rok, nevie kedy presne to bolo, lebo tomu nevenovali pozornosť, ale J. T., nar. XXXXX, stále ukazovala také gestá ako napr. že spojila ukazovák s palcom na jednej ruke a ukazovákom druhej pichala do toho, potom plieskala dlaňou jednej ruky o zavretú päšť druhej a podobné gestá., až v januári tohto roku sa stalo to, že keď prišli po víkende z domu a ako zvyčajne sa pýtali, že čo bolo doma, čo robili cez víkend, tak potom J. T., nar. XXXXX, prišla za ňou a potajme jej prezradila, že mala sex a ukázala to tak, že rukami k sebe priťahovala opakovane, potom B. T., nar. XXXXX, prezradila na J. T., nar. XXXXX, že mala tiež sex a rovnako ukázala, že priťahovala päste k sebe opakovane, keď sa jej potom pýtali aj s pani učiteľkou, že s kým mala sex, tak odpovedala, že to bol XXXXX, potom povedala, že ona mu ho vyfajčila, ale ju napínalo, ale musela to urobiť lebo keby to neurobila, dal by jej facku, potom J. T., nar. XXXXX, povedala tiež, že keď sa to stalo, mama bola v obchode a otec bol v robote, na otázku, že koľko krát to robila, že ako často, povedala, že 6,7 -8 krát, že nevie presne, povedala, že vždy keď mama odíde tak ju to núti robiť, potom si zavolali aj B. T., nar. XXXXX, do triedy, tiež sa jej pýtali, že čo robila doma a ona sama povedala, že s bratom XXXXX sa bozkávajú, líže jej pošvu, líže jej bradavky, že videla svoju sestru J. T., nar. XXXXX, ako fajčila XXXXX, B. T., nar. XXXXX, im ešte povedala, že ona s Niniánom sa iba bozkávali a lízal ju, potom išli spoločne za riaditeľkou, kde to maloletá ešte raz zopakovala, potom zavolali aj zdravotnú sestru, išli na ošetrovňu a sestrička jej pozrela vagínu, ale taktiež nezistila penetráciu, XXXXX tiež uviedla, že maloletá J. T., nar. XXXXX, bola posledný týždeň taká, že stále oblizovala lízatko, fľašu oblizovala, pravítko, ceruzku a tak, a provokovala aj deti, povedala, že ona to ešte bude robiť, že jej to chutí.

Zo záverov znaleckého posudku XXXXX znalkyne z odboru psychológia, odvetvia klinická psychológia dospelých, klinická psychológia detí, dopravná psychológia číslo 14/2024, ktorým boli znaleckému skúmanie podrobené maloleté poškodené B. T., nar. XXXXX, ako aj J. T., nar. XXXXX, okrem iného vyplýva najmä, že vnímanie vonkajších javov a podnetov u maloletých nepočujúcich s ľahkým

mentálnym postihnutím je ovplyvnené kombináciou ich sluchového a mentálneho postihnutia, ktoré môže mať rôzne dopady na ich schopnosť spracovávať informácie, interpretovať ich a schopnosť integrovať sa s okolím. Svoj nedostatok sluchu kompenzujú iným zmyslovým vnímaním. Ich komunikácia s okolím je obmedzená na posunkový jazyk, ktorý však aktuálne ešte dostatočne neovládajú a ani najbližšie okolie okrem školského prostredia v ňom nevie komunikovať, preto je ich interpretácia prežitého veľmi sťažená. Z vyššie uvedeného máme za to, že zrakové vnímanie vo forme vizuálnych podnetov ako sú gestá, výrazy tváre a pohyby sú kľúčovými pre ich komunikáciu a porozumenie. Taktiež dotykové a hmatové vnímanie je pre nich dôležitejšie ako u zdravých vrstovníkov. Naopak vzhľadom k ich mentálnemu postihu, sú ich kognitívne schopnosti obmedzené. Vnútorne spracovanie prežitého a jeho interpretácia môžu byť ovplyvnené kombináciou sluchového a mentálneho postihnutia. Môžu nastať problémy s interpretáciou sociálnych signálov a porozumenia sociálnych kontextov. Má za to, že z psychologického hľadiska je u maloletých B.T. a J.T. všeobecná vierohodnosť oslabená. Psychologická špecifická vierohodnosť teda miera psychologickkej pravdepodobnosti s ktorou možno predpokladať, či sa inkriminovaná udalosť stala a či konkrétne posudzované výpovede maloletých o udalosti zodpovedajú skutočnosti. Vo vzťahu k **mal. B.T.**: Vzhľadom ku skutočnosti, že maloletá dňa 02.03.2024 na Okresnom riaditeľstve PZ v Galante odmietla k predmetným udalostiam vypovedať, nemá znalkyňa možnosť porovnať jej výpoveď zo dňa 29.04.2024 na psychodiagnostickom vyšetrení. Z tohoto dôvodu nie je možné vyjadriť sa k jej špecifickej vierohodnosti. Vo vzťahu k **mal. J.T.**: Maloletá vypovedala na Okresnom riaditeľstve PZ v Galante dňa 02.03.2024 a následne predmetné udalosti „opísala“ na vyšetrení u znalkyne dňa 29.04.2024. Obe jej výpovede boli realizované za prítomnosti tej istej tlmočnice do znakovkej reči pani XXXXX. V základných rysoch sa výpovede maloletej zhodujú („XXXXX ju bije a kričí“, na podnetovej bábiky ukázala že ju jazykom líže v oblasti genitálií, dotýka sa jej na prsiach a na prirodzení, leží na nej a robí pohyby aj do konečníku, potom krvácala, mala tam červené, musela mu lízať prirodzenie, bolo jej z toho zle a zvracala hnedé.....), čo z psychologického hľadiska naznačuje, že v mieste bydliska v prítomnosti staršieho brata mohlo z psychologického hľadiska dochádzať k štetným udalostiam. Túto skutočnosť ešte umocňujú i výpovede zamestnankyň Spojenej školy internátnej v Bratislave, ktoré postrehli v správaní maloletej veku neprimerané gestá s obsahom sexuálnych prvkov. Nakoľko výsluch maloletej bol výrazne sťažený jej kombinovaným postihnutým, nedokázala sa samostatne k udalostiam vyjadriť a prebiehal formou posunkov, kladením cielených otázok, demonštráciou na bábiky, nie je možné sa relevantne vyjadriť k obsahu jej výpovede. Pri vyjadrení sa k špecifickej vierohodnosti je dôležité okrem iného zhodnotiť obsahovú zložitnosť mnestického materiálu (jedná sa o množstvo relevantných faktov, vzájomnú časovú a dejovú sukcesiu), motivačné premenné, situačné podmienky ktoré vzhľadom k jej kombinovanému postihnutiu nie je možné objektívne zhodnotiť, nakoľko nebola schopná vyššie uvedené dostatočne interpretovať. Maloleté J.T. a B.T. boli vyšetrené dňa 29.04.2024 v ambulancii znalkyne za prítomnosti tlmočnice do znakovkej reči. Na vyšetrenie sa dostavili na základe dohovoru s matkou v jej sprievode. Boli privezené políciou nakoľko matka nebola mentálne schopná dostaviť sa s deťmi na vyšetrenie sama. Maloleté boli čisto oblečené, upravené, hygienický štandard bol na dostatočnej úrovni. **Maloletá J.T.** : Po príchode do ambulancie ju zaujali hračky, v správaní bola od začiatku spontánna a hravá. Náladu mala dobrú, emotivita nezrelá, detská. Pozornosť kolísavá v koncentrácii

i v tenacite. Neustále prebiehala z jednej aktivity do druhej, odbiehala od úloh kladených znalkyňou, opakovane jej bolo treba klásť otázky. K spolupráci potrebovala motiváciu vo forme odmeny, konkrétne sladkostí. Počas vyšetrenia mala tendenciu nechať sa rozptýliť okolitými podnetmi. Psychomotorické tempo bolo spomalené. Očný kontakt udržala. Dorozumievala sa pomocou posunkov a čiastočne odčítaním z pier. Pri opisovaní predmetných udalostí spolupracovala s tlmočnicou a využívala podnetovú bábiku. Nespozorovali zvýšenú tenziu, úzkostné ladenie či strach. Spolupráca s ňou bola výrazne sťažená, okrem oscilujúcej pozornosti vykazovala ostych, tlmočnica ju opakovane vyzývala k spolupráci. Jej postoj k osobe obvineného brata XXXXX bol rozporuplný, na jednej strane vyjadrila ľútosť nad skutočnosťou že je vo väzbe, vyjadrila sa že bol dobrý a nič jej nerobil, na strane druhej však priznala, že je lepšie bez neho a deklarovala že ju veľa krát bil, následne popísala predmetné udalosti ktoré sa mali diať medzi ňou a jej bratom Kristiánom v hrubých rysoch identicky ako pri prvotnej výpovedi na polícii. Z pozorovania jej správania sa, gestikulácie a mimiky počas vyšetrenia a vzhľadom na jej kombinované postihnutie nie je možné jednoznačne posúdiť ako celé konanie pociťujú. Možno sa oprieť len o jej jednoznačné vyjadrenie v zmysle že jeho konanie jej nebolo príjemné a nepáčilo sa jej. **Maloletá B.T.** v začiatkoch vyšetrenia bola napätá, držala sa v úzadí, potupne sa uvoľnila a spolupracovala. Pozornosť bola subnormná v koncentrácii i v tenacite, psychomotorické tempo spomalené. Očný kontakt udržala. Z pozorovania pri vyšetrení nadobudli dojem, že niektorým kladeným otázkam, aj keď boli prekladané do znakovkej reči tlmočnicou neporozumela, stále sa usmievala a väčšinou na zjednodušené otázky prikyvovala, alebo zamietavo krútila hlavou. Na sugestívne otázky týkajúce sa citlivých predmetných udalostí odmietala odpovedať, hanbila sa a ak sa vyjadrila, jej neverbálny prejav nekorešpondoval s obsahom jej výpovede. Spočiatku poprela že by jej brat XXXXX robil zle, nebil ju, avšak na výzvu aby keď sa niečo medzi nimi dialo ukázala na bábike demonštrovala, že ju bozkával, ukázal „pipíka“, dával jej ho do úst, do oblasti konečníka, aj jej lízal vagínu. Nad skutočnosťou, že je XXXXX vo väzbe vyjadrila ľútosť, ale je lepšie keď doma nie je. Z pozorovania zaznamenali, že si pravdepodobne neuvedomuje vážnosť predmetného skutku, avšak jednoznačne sa vyjadrila že sa jej jeho konanie nepáčilo. V jej prežívaní počas vyšetrenia nezaznamenali prejav zvýšenej tenzie, úzkosti, alebo strachu.

Vnímanie vonkajších javov a podnetov u maloletých nepočujúcich s ľahkým mentálnym postihnutím je ovplyvnené kombináciou ich sluchového a mentálneho postihnutia, ktoré môže mať rôzne dopady na ich schopnosť spracovávať informácie, interpretovať ich a schopnosť integrovať sa s okolím. Ich komunikácia s okolím je obmedzená na posunkový jazyk, ktorý však aktuálne ešte dostatočne neovládajú, preto je ich interpretácia prežitého veľmi sťažená. Sluchové postihnutie vedie k podnetovej deprivácii a ovplyvňuje ďalšie psychické funkcie. Sluch je dominantnou sensorickou modalitou pre vnímanie času, jeho deficit vedie k narušeniu a spôsobuje problémy s chápaním časových pojmov, ktoré sa vzťahujú k určaniu dĺžky intervalu a časovej lokalizácie. Čo sa týka reprodukcie, ich výrazne obmedzená slovná zásoba a znalosť posunkovej reči znemožňuje diferenciáciu niektorých pojmov a reprodukciu vzniknutých javov. Taktiež ich úroveň intelektu v pásme ľahkej mentálnej retardácie, ktorá obvykle postihuje predovšetkým schopnosť abstrakcie a logického usudzovania znižuje ich schopnosť vnímať, zapamätať si a reprodukovať vzniknuté javy, vonkajšie podnety vo všeobecnosti. Z hore uvedeného má znalkyňa za to, že ich schopnosť vnímať, zapamätať si a reprodukovať vzniknuté javy je významne narušená.

Znalkyňa však uviedla, že **z psychologického hľadiska má za to, že prežité udalosti vo vzťahu k vyšetrovanému skutku tak ako ich rámcovo maloleté poškodené popísali, nie sú vzhľadom k ich mentálnej výbave schopné opakovane „reprodukovat“ bez toho, že by ich nezažili, prípadne neboli ich svedkami. Uvedené sa týka hlavne maloletej J.T., nakoľko maloletá B.T. predmetné udalosti popísala formou predvedenia na bábike a posunkov iba na vyšetrení u znalkyne. Aj vzhľadom k svojmu postihnutiu udalosti popisujú veľmi rámcovo, sú síce miestne ukotvené, ale nie časovo. Dokázali sa vyjadriť len formou posunkov, ukážkou na bábike a súhlasom či nesúhlasom na kladené jednoduché otázky bez známk adekvátnych pocitov a emócií.**

Maloleté J.T. a B.T., trpia kombinovaným postihnutím. Takéto deti sú z psychologického hľadiska ešte viac sugestibilné a ovplyvniteľné autoritami, v tomto prípade hlavne v podobe rodičov v porovnaní s bežnou detskou populáciou. Dôvodmi sú kognitívne obmedzenia, lebo majú problémy s kritickým myslením a analýzou informácií, túžia po pochvale a uznaní od dospelých, túžia byť akceptované, čo môže zvýšiť ich ochotu súhlasiť s tým, čo im authority hovoria aj keď tomu nerozumejú, alebo s tým nesúhlasia. V neposlednom rade sú na rodičov odkázané vo všetkých oblastiach života. Môžu byť náchylnejšie na sugestibilitu, najmä keď sú vystavené opakovaným otázkam, alebo keď im sú informácie prezentované autoritatívnym spôsobom. Môžu ľahšie prijímať a opakovať informácie, ktoré im boli predložené, bez ohľadu na ich pravdivosť. Na základe pozorovania a ich odpovedí na otázky sme zaznamenali ovplyvniteľnosť najmä zo strany otca, ktorý ako obe deklarovali sa na nich hnevá, že o predmetných udalostiach upovedomili pedagogický personál v škole. Následne pri vyšetrení u znalkyne vykazovali známky obavy z otca, ktorý je pravdepodobne v rodine autoritou. Zároveň maloletá B.T. na otázku, či sa rodičia kvôli predmetným udalostiam hádajú odpovedala, že otec mame nadáva a na otázku či jej rodičia zakazujú o tom hovoriť odpovedala, že mama nie, ale otec zakázal.

Znalkyňa v minulosti neskúmala psychický stav maloletých J.T. a B.T., mala však k dispozícii správy z diagnostických špeciálnopedagogických vyšetrení a psychologických vyšetrení. Na základe výsledkov týchto vyšetrení, z interview s matkou, pozorovania a výsledkov psychodiagnostických testov počas vyšetrenia má za to, že k výraznejším negatívnym zmenám ich psychického stavu nedošlo. V prežívaní maloletých nenachádzame zvýšené známky depresívneho, úzkostného ladenia či neurotických tendencií. Taktiež nezaznamenáva známky postraumatickej stresovej poruchy. Pedagogické pracovníčky však postrehli v správaní maloletej J.T. veku neprimerané gestá s obsahom sexuálnych prvkov, používala slová ako „piča“, „kokoť“, spojila ukazovák s palcom na jednej ruke a druhou rukou do otvoru pichala. Deti často napodobňujú čo videli, alebo zažili. Ak boli vystavené nevhodnému sexuálnemu správaniu, môžu ho reprodukovať, pretože nie sú si vedomé jeho nevhodnosti, alebo kontextu a následkom takéhoto správania. Takéto správanie však môže byť aj spôsobom ako dieťa podvedome aj vedome hľadá pomoc, snaží sa upozorniť na svoju situáciu. Môže to byť ich spôsob ako vyjadriť, že niečo nie je v poriadku.

Zo záverov znaleckého posudku XXXXX znalkyne z odboru psychológia, odvetvia klinická psychológia dospelých, klinická psychológia detí, dopravná psychológia číslo 19/2024, ktorým bol znaleckému skúmaniu podrobený mladistvý obvinený okrem iného vyplýva najmä, že úroveň intelektu u **mladistvého obvineného** sa v rámci populačnej normy nachádza v hornom pásme ľahkej

mentálnej retardácie (CIQ=66) na úrovni debility, s miernou prevahou názorovej zložky nad verbálnou zložkou. Je schopný len čiastočnej samostatnosti, potrebuje dozor a podporu. Uvažovanie je vždy viazané na realitu. Nedokáže sa odpútať od svojho pohľadu na situácie ktoré prežíva, od vlastných pocitov a potrieb, ktoré jeho poznanie skresľujú. Jeho kritičnosť je znížená a je veľmi ľahko ovplyvniteľný. Myslenie je charakteristické rigiditou, ulpievaním na obmedzenom počte riešení. Má problém s abstraktným myslením a riešením problémov, ktoré vyžadujú zložitejšie kognitívne operácie, výrazne prevláda reprodukčné myslenie. Schopnosť učenia je výrazne obmedzená s nedostatočným porozumením a koncentráciou pozornosti. Jeho sociálne interakcie sú obmedzené a mnohým sociálnym situáciám nerozumie.

Osobnosť mladistvého obvineného je simplexná, slabo diferencovaná, emočne a sociálne nezrelá. Vyrastal v sociálne slabšom a nepodnetnom prostredí. Jeho myslenie je málo pružné, stereotypné. Je zvýšene sugestibilný, s nekritickým náhľadom na svoje konanie a správanie. Nedokáže dostatočne kriticky posúdiť situáciu ani primeranosť svojho správania, či správania sa ostatných. Je citlivý na stres a frustráciu, čo vedie k výkyvom nálad. Uvádza telesné obtiaže z rôznych funkčných oblastí, vegetatívne ťažkosti a všeobecné psychosomatické poruchy ako neklud, podráždenosť, ľahkú unaviteľnosť, čo však môže byť potenciované jeho aktuálnym prežívaním v nových podmienkach, nakoľko je vo výkone väzby. Jeho nálada je nestála, smutná s pocitmi osamelosti. Frustračná tolerancia je nízka, vykazuje dráždivosť, napätie, netrepezlivosť a nepokoj. Ľahko sa dostáva do vzrušenia a zlosti, má sklon k agresívnemu správaniu. Jeho sebadôvera je nízka, ľahko sa cíti dotknutý, rozrušený a nazlostný. Má zníženú potrebu kontaktu, stýka sa len s úzkym okruhom ľudí. Pri styku s inými je zdržanlivý, v bežných sociálnych situáciách sa ťažko orientuje, má problém nadväzovať nové kontakty a rozvíjať vzájomnú interakciu. Dáva prednosť kontaktu so známymi ľuďmi, ktorí sa správajú pre neho zrozumiteľným spôsobom. Horšie chápe podstatu a zmysel správania sa rôznych ľudí v odlišných situáciách. Náladovo je nestály. Vykazuje zvýšené skóre v dimenzii jednoduchej emocionality. Jeho spôsob prežívania emócií je ovplyvnený kombináciou dospievania, mentálneho postihnutia a individuálnych charakteristík. Zvýšená citlivosť na vonkajšie podnety ho vedie k intenzívnejším emocionálnym reakciám. Táto citlivosť je spôsobená ťažkosťami s interpretáciou a spracovaním podnetov. Jeho obmedzená schopnosť slovne vyjadriť emócie môže viesť k frustrácii a k intenzívnejším emocionálnym výbuchom. Disponuje jednoduchšou emocionálnou paletou a emócie ako smútok, strach, radosť prežíva jednoduchšie a priamočiarejšie. Taktiež jeho schopnosť empatie je obmedzená. Nachádzame zvýšené impulzívne tendencie čo naznačuje ťažkosti s reguláciou emócií a to môže viesť k zvýšenej impulzivite. Má ťažkosti s pochopením spoločenských noriem a pravidiel čo môže smerovať k impulzívnym rozhodnutiam a reakciám, ktoré nie sú spoločensky prijateľné. Jeho schopnosť sebakontroly je znížená a preto môže častejšie konať na základe prvotných impulzov.

Vyšetrenie mladistvého obvineného sa uskutočnilo dňa 10.05.2024 vo výkone väzby v Leopoldove. Počas vyšetrenia bol dva mesiace vo výkone väzby čo pravdepodobne ovplyvnilo jeho prežívanie. Vykazoval smutnú náladu, cítil sa osamelý a bezradný. Udával psychosomatické ťažkosti, neklud, podráždenosť a únavu. Vyjadril smútok za rodinou a túžbu byť doma. Celú situáciu vnímal ako nespravodlivú voči jeho osobe, opakovane deklaroval že nič zlé svojim sestram neurobil, že jeho výpoveď na polícii nie je pravdivá, bol k nej donútený zo strany polície. Policajti ho zbili, bál sa a preto tak vypovedal. Tvrdil, že jeho sestry videli ako majú rodičia sex. Znalkyňa podotkla počas rozhovoru, že rodičia spia v kuchyni

a dievčatá v izbe, na čo argumentoval, že to počuli. Deklaroval, že vždy keď jeho sestry prišli z internátu domov, on tam nebol, bol u kamaráta a aj tam prespával. Opakovane sa vyjadril, že „sedí zadarmo“.

Dospievanie ovplyvňuje vývin mentálne postihnutého človeka viac biologicky než psychosociálne. So svojou sexuálnou potrebou si obvykle nevie rady, nemá príležitosť ju uspokojiť, ani nevie ako to urobiť. Sexuálna potreba býva často satureovaná autostimuláciou, môžu sa objaviť nápadnosti v správaní napr. obnažovanie, masturbácia na verejnosti a taktiež neselektívne sexuálne ataky s vyžadovaním pohlavného styku bez ohľadu na postoj potencionálneho partnera. Sexuálna potreba môže byť zameraná aj na členov rodiny s dôvodu zníženej schopnosti diferencovať primeranosť svojho správania a nekritičnosti.

Fyzické zmeny spojené s dospievaním nastupujú u jedinca s ľahkým mentálnym postihnutím rovnako ako u jeho rovesníkov. Je schopný prežívať sexuálne túžby a pocity podobne ako rovesníci. Hormóny a biologické zmeny spojené s dospievaním môžu ovplyvniť sexuálne správanie spojené s problémom regulácie týchto impulzov. Jeho limitované kognitívne schopnosti môžu ovplyvňovať pochopenie komplexných koncepcií sexu a sexuality. **Nedokáže kriticky posúdiť situácie, ani primeranosť svojho správania. Môže mať problémy s abstraktnými pojmami ako súhlas, bezpečný sex, vhodné sexuálne správanie. Taktiež môže mať problém s pochopením a interpretáciou sociálnych signálov a pravidiel.** V sociálne znevýhodnenom prostredí, v ktorom vyrastal mu pravdepodobne chýbala adekvátne sexuálna výchova, čo viedlo k nedostatku informácií o primeranom sexuálnom správaní a hraniciach. Potrebuje pravidelné, jasné a jednoduché vysvetlenia o medziľudských vzťahoch a sexualite zo strany rodičov, čo pravdepodobne v jeho prípade absentovalo.

Súčasťou vyšetrovacieho spisu sú aj lekárske správy maloletých dievčat B. T., nar. XXXXX, ako aj J. T., nar. XXXXX, z gynekologického vyšetrenia Nemocnice s poliklinikou Svätého XXXXX, a.s., XXXXX, kde je uvedené, že obe dievčatá majú speculu vulvu bez poranenia, jasne vidieť okraje neporušeného hynemu, palpaácia hymen je pre prst nepriechodná, pričom lekárka XXXXX, ktorá vyšetrenie realizovala, uviedla, že nemôže vylúčiť ani potvrdiť análny styk.

Taktiež bola do spisu zadovážená správa XXXXX – ohľadom sexuálneho zneužívania maloletých poškodených, z ktorej vyplývajú skutočnosti, na ktoré bolo reflektované v uznesení o vznesení obvinenia.

Vo vyšetrovacom spise sa nachádzajú tiež iné listinné dôkazy (lekárske správy, sociálne správy o dieťati).

Podľa § 200 odsek 1 Trestného zákona *kto násilím alebo hrozbou bezprostredného násillia donúti iného k orálnemu styku, análnemu styku alebo k iným sexuálnym praktikám alebo kto na taký čin zneužije jeho bezbrannosť, potrestá sa odňatím slobody na päť rokov až desať rokov.*

Podľa § 200 odsek 2 Trestného zákona *odňatím slobody na sedem rokov až pätnásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1*

a) závažnejším spôsobom konania,

b) na chránenej osobe,

c) z osobitného motívu,

- d) na osobe vo výkone väzby alebo vo výkone trestu odňatia slobody, alebo
- e) spoločným konaním najmenej dvoch osôb.

Podľa § 139 odsek 1 Trestného zákona chránenou osobou sa rozumie

- a) dieťa,
- b) tehotná žena,
- c) blízka osoba,
- d) odkázaná osoba,
- e) osoba vyššieho veku,
- f) chorá osoba,
- g) osoba požívajúca ochranu podľa medzinárodného práva,
- h) verejný činiteľ alebo osoba, ktorá plní svoje povinnosti uložené na základe zákona,
- i) svedok, znalec, tlmočník alebo prekladateľ, alebo
- j) zdravotnícky pracovník pri výkone zdravotníckeho povolania smerujúceho k záchrane života alebo ochrane zdravia.

Podľa § 139 odsek 2 Trestného zákona ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak trestný čin nebol spáchaný v súvislosti s postavením, stavom alebo vekom chránenej osoby.

Podľa § 127 odsek 5 Trestného zákona blízkou osobou sa na účely trestných činov vydierania podľa § 189, znásilnenia podľa § 199 ods. 2, sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 2, sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 2, týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208, nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 2, nebezpečného prenasledovania podľa § 360a, nebezpečného elektronického obťažovania podľa § 360b alebo financovania terorizmu podľa § 419c ods. 2 rozumie aj bývalý manžel, druh, bývalý druh, rodič spoločného dieťaťa a osoba, ktorá je vo vzťahu k nim blízkou osobou podľa odseku 4, ako aj osoba, ktorá s páchatelom žije alebo žila v spoločnej domácnosti.

Objektom tohto trestného činu je právo kohokoľvek (muža aj ženy) slobodne rozhodovať o svojom pohlavnom živote. Predmetom útoku v oboch alternatívach jeho spáchania je osoba akéhokoľvek pohlavia. Ide o iné sexuálne praktiky ako súlož.

Predmetom útoku v tomto prípade môže byť ktorýkoľvek človek (žena alebo muž). V rámci predmetu útoku nie je dôležité ani to, v akom pomere sú páchatel a obeť.

Objektívna stránka pozostáva z rôznych alternatív spôsobu spáchania trestného činu. Z hľadiska teórie trestného práva hmotného je skutková podstata trestného činu sexuálneho násillia podľa § 200 Trestného zákona zloženou kumulatívnou skutkovou podstatou. Spôsob spáchania trestného činu je fakultatívnym znakom objektívnej stránky skutkovej podstaty, ktorý sa v tomto prípade stáva obligatívnym znakom. Páchatel svoju obeť musí k orálnemu styku, análnemu styku alebo k iným sexuálnym praktikám prinútiť buď:

- a) násillím,
- b) hrozbou bezprostredného násillia, alebo
- c) zneužitím jej bezbrannosti.

Na naplnenie znakov skutkovej podstaty stačí, keď páchateľ využije len jeden zo spôsobov spáchania trestného činu.

Násilie musí smerovať k prekonaniu vážne mieneného odporu obeť, ktorá nechce vykonať orálny styk, análny styk alebo iné sexuálne praktiky páchateľovi. Trestný čin je spáchaný násilím, ak páchateľ použije na jeho spáchanie fyzické násilie proti telesnej integrite inej osoby, alebo ak je spáchaný na osobe, ktorú páchateľ uviedol do stavu bezbrannosti ľst'ou, alebo ak páchateľ použil násilie proti veci iného.

Hrozbou bezprostredného násilia sa rozumie konanie, ktoré spočíva v skutočnosti, že pokiaľ sa napadnutá obeť nepodvolí vôli útočníka, bude na nej (alebo na niekom inom) vykonané násilie. Hrozba násilia musí byť bezprostredná. Hrozba bezprostredného násilia môže byť výslovná, ale na naplnenie tohto znaku skutkovej podstaty stačí aj konkludentná hrozba (napr. páchateľ len napriahne svoju päť voči obeť alebo si prejde prstom po krku). Zároveň predmetné znenie skutkovej podstaty vychádza z premisy, že hrozba musí hroziť osobe, na ktorej chce páchateľ vykonať orálny styk, análny styk alebo iné sexuálne praktiky, alebo inej osobe, na ktorej zdraví by sa mala prejavíť.

Hrozba bezprostredného násilia nemusí byť opakovaná. Stačí, keď páchateľ čo aj len raz bude pôsobiť na obeť, aby sa mu podvolila a vykonala orálny styk, análny styk alebo inú sexuálnu praktiku. Nemožno opomenúť, že toto násilie alebo hrozba bezprostredného násilia nemusí nevyhnutne smerovať voči osobe, na ktorej má byť vykonaný orálny styk, análny styk alebo iná sexuálna praktika. Napríklad páchateľ sa môže vyhrážať, že pokiaľ s ním žena nevykoná súlož, zlomí ruku jej dcére, ktorá je prítomná v miestnosti.

V rámci objektívnej stránky zákonodarca vymenúva sexuálne praktiky, ktorých sa páchateľ musí dopustiť, aby jeho konanie bolo možné považovať za trestný čin sexuálneho násilia v zmysle § 200 Trestného zákona. Ide o orálny styk, análny styk alebo iné sexuálne praktiky. Ide o demonštratívny výpočet, vzhľadom na skutočnosť, že pojem "iná sexuálna praktika" je dostatočne široký na to, aby bolo možné pod neho subsumovať široké spektrum konania páchateľa.

Pojem "iné sexuálne praktiky" je pri zločine sexuálneho násilia podľa § 200 Trestného zákona naplnený len v prípadoch takého konania páchateľa, ktoré je spôsobom prevedenia a závažnosťou zrovnateľné s orálnym alebo análnym stykom. Závažnosť takéhoto konania je potrebné vždy hodnotiť aj s prihliadnutím na jeho následky (psychické aj fyzické) pre obeť činu.

Tým, že obvinený pod hrozbou násilia donútil chránenú osobu k orálnemu styku a iným sexuálnym praktikám, naplnil všetky znaky zločinu sexuálneho násilia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b) TZ. (z uznesenia Najvyššieho súdu SR z 15. novembra 2017, sp. zn. 6 Tdo 68/2017).

Vykonaným vyšetrovaním bolo dostatočným spôsobom preukázané, že sa stal skutok, ktorý je potrebné kvalifikovať ako zločin sexuálneho násilia podľa § 200

odsek 1, odsek 2 písmeno b) Trestného zákona s poukazom na § 139 odsek 1 písmeno a), písmeno c) Trestného zákona.

V priebehu vyšetrovania bolo potrebné vzhľadom na zdravotný stav obvineného, skúmať existenciu okolností vylučujúcich trestnú zodpovednosť u obvineného mladistvého s poukazom na ustanovenie § 23 Trestného zákona. Orgány činné v trestnom konaní museli v prípravnom konaní zisťovať, či obvinený ml. XXXXX pre duševnú poruchu v čase spáchania činu inak trestného mohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie.

Dňa 10.04.2024 bol sudkyňou pre prípravné konanie Okresného súdu XXXXX pod sp. zn. 14Tp/72/2023 vydaný príkaz na vyšetrenie duševného stavu obvineného ml. XXXXX.

Za účelom objasnenia okolností vylučujúcich trestnú zodpovednosť (nepříčetnosť), bol do trestného konania uznesením vyšetrovateľa PZ ČVS: ORP-95/2-VYS-GA-2024 zo dňa 18.04.2024 pribratý znalec z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria a sexuológia, XXXXX.

Dňa 07.06.2024 bol v danej trestnej veci vypracovaný znalecký posudok XXXXX číslo 60/2024. Zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že obvinený mladistvý v čase spáchania skutku trpel miernou duševnou zaostalosťou s významnou poruchou správania (v.s. na základe perinatálnej encefalopatie). **Uvedenou duševnou poruchou trpí i v súčasnosti, jedná sa o trvalý typ duševnej poruchy.** Duševnou chorobou v úzkom slova zmysle netrpel a netrpí. **Uvedená porucha mala vplyv na rozpoznávacie a ovládacie schopnosti obvineného mladistvého.** Intelektuálny vývoj obvineného znalec hodnotí ako mierne spomalený, obvinený je nedostatočne sociálne stimulovaný, jeho osobnosť sa vyvíja disharmonicky, je ťažšie výchovne zvládnuteľný. Z hľadiska ovládacích a rozpoznávacích schopností pri opísanej osobnostnej štruktúre s nedostatočným vyzretím hodnotových a vôľových štruktúr znalec usudzuje, že mladistvý obvinený v rámci spáchaného skutku nedisponoval takou rozumovou ani vôľovou kapacitou, aby dokázal v dostatočnej miere zvážiť dôsledky svojho konania a ovládať sa. **V čase spáchania skutku teda nevedel rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania a nevedel ovládať svoje konanie.** Obvinený je v súčasnej dobe schopný účasti na trestnom konaní, jeho schopnosť chápať zmysel trestného konania je ale vzhľadom na jeho súčasné osobnostné dispozície oslabená, respektíve nie je plne dostatočná. Obvinený bol v minulosti ambulantne psychiatricky liečený, liečba však bola predčasne, pravdepodobne z jeho strany ukončená. Zreteľné sú abnormné prvky v osobnostnom vývoji mladistvého, poruchy správania a impulzívne prejavy, súvisiace s hyperaktivitou, vyvíjajúcou sa od raného detstva mladistvého. Psychosexuálny vývin obvineného je živelný, zodpovedá úrovni a formátu jeho nezrelej osobnosti. Sexuálne pudenie predbieha celkový psychický rozvoj osobnosti vyšetrovaného, nie je dostatočne kontrolované a usmerňované, sexualita obvineného sa navonok prejavuje aj impulzívnymi, nekultivovanými (napr. incestuóznymi) prejavmi, v kontexte celkových porúch správania obvineného. Sexuálnou deviáciou v pravom zmysle obvinený mladistvý netrpí. Pobyť obvineného na slobode môže byť za istých okolností, či podmienok v súčasnej dobe z psychiatrického hľadiska naďalej pre jeho okolie nebezpečný. Možnosť opakovania správania obvineného mladistvého nemožno úplne vylúčiť, preto znalec odporúča

ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou, kde sa liečba prispôsobí novým skúsenostiam s jeho správaním, vrátane jeho sexuálnych prejavov.

Následne dňa 18.06.2024 bol vyššie označený znalecký posudok doplnený výsluchom znalca, z ktorého vyplýva, že znalec aj po oboznámení sa s výsledkami psychologického znaleckého skúmania obvineného mladistvého zotrváva na svojich záveroch. Zároveň znalec uviedol, že okolnosti a podmienky, pri splnení ktorých vzhladol potenciálnu nebezpečnosť pobytu obvineného mladistvého na slobode z psychiatrického hľadiska je osobnosť mladistvého obvineného, ale hlavný problém je v sociálnom prostredí, resp. zázemí. Pri výchove mladistvého absentujú pravidlá, morálne princípy, ktorým sa aj jedinec s takýmto intelektom je schopný osvojiť. Ale v tomto konkrétnom prípade tento mladistvý obvinený nemal takúto možnosť osvojiť si vzory správania. Tieto okolnosti nebezpečnosti jedinca súvisí najmä so sociálnym prostredím, insuficientným sociálnym zázemím, kde nemožno rátať s dostatočnou kontrolou jeho správania. Riziko recidívy konania mladistvého obvineného je podmienené predovšetkým návratom do pôvodného výchovného prostredia. Pri zohľadnení sociálneho kontextu je záruka ambulantnej formy liečenia nižšia, resp. je menšia pravdepodobnosť, že bude fungovať. Z medicínskeho hľadiska by však táto postačovala, nakoľko stav u tohto jedinca je neliečiteľný, ide o trvalú duševnú poruchu. Jedinec so svojou obmedzenou intelektuálnou kapacitou nie je schopný profitovať z ústavnej liečby, nedisponuje dostatočným intelektom a návykovými vlastnosťami v takom smere, že by sa vedel zapájať do terapeutických aktivít v rámci ústavu. Prípadný pobyt v nemocnici, na psychiatrii by mal skôr detenčný význam, čo má význam z hľadiska ochrany spoločnosti, ale z medicínskeho hľadiska je možné takéhoto pacienta adekvátne nastaviť aj ambulantnou formou liečenia, pokúsiť sa ho usmerňovať v ambulantných podmienkach. Do času, kým mladistvý obvinený začne vykonávať ambulantnú ochrannú psychiatrickú liečbu, nakoľko nemôžeme zo strany rodiny mať záruku, že bude výchovný dohľad vedený v dostatočnej miere, tak je odôvodnené umiestnenie obvineného za účelom klinického sledovania, nastavenia liečby v zdravotníckom zariadení, ideálne by však bolo jeho umiestnenie do sociálneho zariadenia, kde by sa s ním pracovalo, naučil by sa základným návykom, morálnym princípom. Pokiaľ to nie je možné, tak dočasne do psychiatrického zdravotníckeho zariadenia. Racionálna zložka u obvineného je na nízkej úrovni, prevažuje pudovo-emocionálna stránka, ktorá sa však dá psychofarmakami ovplyvňovať.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že stíhaný skutok sa stal, tento je trestným činom a mal ho spáchať obvinený ml. XXXXX, avšak pri posudzovaní jeho trestnej zodpovednosti bola zistená u obvineného prítomnosť duševnej poruchy, ktorou obvinený trpel i v čase spáchania skutku. Obvinený mladistvý v čase spáchania skutku nemohol vzhladom na svoj duševný stav rozpoznať protiprávnosť svojho konania a svoje konanie ovládať, čím je v zmysle § 23 Trestného zákona vylúčená jeho trestná zodpovednosť.

Podľa § 215 odsek 1 písmeno e) Trestného poriadku *prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak obvinený nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný.*

Vzhladom k vyššie uvedeným skutočnostiam som rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú je možné podať do 3 pracovných dní odo dňa oznámenia na Krajskú prokuratúru Trnava prostredníctvom tunajšej okresnej prokuratúry. Sťažnosť má odkladný účinok.

JUDr. Marek Čirč
námestník okresného prokurátora